

[P. N. Petersen (Røjle).]

egne, der rummer de største vanskeligheder, og selvom der ikke er tvivl om, at vanskelighederne kan overvindes i et sådant omfang, at det er teknisk muligt at udvinde de pågældende bly- og zinkforekomster og måske også andre metaller, kul og olie o. s. v., bliver det spørgsmål tilbage, om minedriften kan betale sig med de kolossale driftsomkostninger, der er forbundet med en erhvervsmæssig udnyttelse af disse forekomster. Det er det, det drejer sig om.

Jeg skal ikke nægte, at jeg finder, det er en forstandig fremgangsmåde, den højtærede statsminister her har bragt til anvendelse i forbindelse med den foreliggende sag, der jo slet ikke er så enkel endda. Det kan jo meget let gå sådan, at de forventninger, som vi uvilkårligt nærer, ikke vil kunne holde stik, når en videregående undersøgelse har fundet sted, og at det vil vise sig uforsvarligt at udnytte disse i og for sig rige metal- og mineralforekomster, fordi driftsomkostningerne i de ugæstmilde egne, der her er tale om, vil blive altfor store. Det må vi være forberedt på. Alligevel finder jeg det forsvarligt at gennemføre det foreliggende forslag til lov om „Nordisk Mineselskab A/S“, selvom det i første omgang vil koste staten 27½ pct. af de 15 mill. kr., der påregnes. Jeg vil finde det uforsvarligt, hvis vi på forhånd afskræer os fra at udnytte de rige muligheder, som de foreliggende forekomster indebærer, og den omstændighed, at et canadisk selskab og to svenske selskaber, der alle skal være af meget høj international standard, får andel i „Nordisk Mineselskab A/S“, må i nogen måde være en borgen for, at der arbejdes på et virkeligt realitetsgrundlag. Jeg kunne ønske, at Norge også var repræsenteret i selskabet, men det er jo muligt, at den revolution, der er under optræk i næringslivet i Norge, umuliggør noget sådant. I så fald er det beklageligt.

Selvom det foretagende, der her er i sin vorden, er udsat for stor risiko af forskellig art, og selvom der er store klimatiske vanskeligheder at overvinde, vil jeg ærligt være ved, at jeg nærer et spinkelt håb om, at foretagendet vil få succes. Det vil i så fald være en landvinding for dansk erhvervsliv, der er tiltrængt i et iøvrigt råstoffattigt land som Danmark, og derfor hilser jeg dette initiativ fra statens side med glæde. Men der er ting i koncessionsudkastet, som

jeg ligesom flere af de andre ærede ordførere må tage forbehold overfor, dels fordi jeg ikke finder disse forhold tilstrækkelig belyst, dels fordi de trænger til en meget grundig overvejelse. Jeg tænker for mit vedkommende i denne forbindelse navnlig på koncessionsudkastets § 17, stk. 4, der vedrører ministeriets ret til at overtage de pågældende anlæg, når koncessionen af en eller anden grund ophører, men der kan også være andre ting som f. eks. tidsfristerne i koncessionsudkastets §§ 21 og 23, som det kan være hensigtsmæssigt at gøre til genstand for nærmere overvejelse. I det store og hele kan jeg imidlertid anbefale lovforslaget til meget velvillig behandling her i det høje landsting.

Chr. Nielsen: Så langt tilbage jeg kan huske, har der altid i forbindelse med Grønland været lagt ikke så få forhåbninger for dagen, når talen har været om naturrigdomme i det store land. Mærkeligt nok har de danske myndigheder som regel været de mest tilbageholdende, når sådanne oplysninger og påstande har været fremsat om, at der gemmer sig store rigdomme i Grønland, og denne officielle indstilling har naturligvis ikke kunnet undgå at smitte af på befolkningen, og da dr. Lauge Koch for nogle år siden vendte hjem fra en ekspedition og fortalte, at han havde gjort blyfund, er det vel rigtigst at sige, at det fra mange sider blev mødt med den allerstørste skepsis, men i årene, der er gået siden, er der kommet så mange oplysninger frem om mineralforekomster, først og fremmest ved Mesters Vig, at det nu står klart for mange mennesker, at der virkelig er tale om, at tidligere tiders forhåbninger står overfor at gå i opfyldelse.

Jeg har villet gøre disse bemærkninger til indledning, fordi jeg synes, at statsministeren i sin fremsættelsestale ligesom har lagt et uvishedens slør over den virksomhed, man nu er i færd med at starte i Grønland. Naturligvis kan ingen forlange, at statsministeren skal komme og foregøgle rigsdagen, at alt er klappet og klart til en indbringende virksomhed — det kan vel næppe nok de få indviende udtale sig om —, men jeg synes, der er himmelvid forskel på statsministerens mange forbeholdne udtryk: „med årene“, „risikofyldt foretagende“, „vanskeligt og dyrt arbejde“, „vi må se i øjnene, at vi kan lide tab på minevirksomheden“.